

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2018. gada 8. novembrī

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Aldis Laviņš, tiesneši Ineta Ziemele un Jānis Neimanis,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēji) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 147/2018),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzēji, kurus pārstāv viņu vecāki, lūdz Satversmes tiesu atzīt 2018. gada 22. marta likuma “Grozījumi Izglītības likumā” 1. pantu attiecībā uz Izglītības likuma 9. panta otrās daļas 1. punkta (likuma redakcijā līdz 2018. gada 15. aprīlim) izslēgšanu no likuma un Izglītības likuma 9. panta papildināšanu ar 1.¹ daļu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Vispārējās konvencijas par nacionālo minoritāšu aizsardzību (turpmāk – Konvencija) 13. panta pirmajai daļai un 14. panta otrajai daļai.

2. Apstrīdētā norma paredz papildināt Izglītības likuma 9. pantu ar 1.¹ daļu šādā redakcijā: “(1¹) Privātajās izglītības iestādēs vispārējo izglītību un profesionālo izglītību pamatizglītības un vidējās izglītības pakāpē iegūst valsts valodā.”

Apstrīdētā norma arī paredz Izglītības likuma 9. panta otrās daļas, kas noteic gadījumus, kad izglītību var iegūt arī citā valodā, 1. un 2. punktu izteikt šādā redakcijā:

“1) izglītības iestādēs, kuras īsteno izglītības programmas saskaņā ar Latvijas Republikas divpusējiem vai daudzpusējiem starptautiskajiem līgumiem;

2) izglītības iestādēs, kuras īsteno mazākumtautību izglītības programmas pirmsskolas izglītības un pamatizglītības pakāpē, ievērojot šā likuma 41. panta noteikumus”.

Ar šiem grozījumiem Izglītības likuma 9. panta otrajā daļā izslēgta norma, kas vispārīgi paredzēja, ka privātās izglītības iestādēs izglītību var iegūt citā valodā.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;

2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;

3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;

4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 6. punktu Satversmes tiesa izskata lietas citstarp par likuma atbilstību tiem Latvijas noslēgtajiem starptautiskajiem līgumiem, kuri nav pretrunā ar Latvijas Republikas Satversmi (turpmāk – Satversme).

Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā var iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēji ir tiesīgi vērsties tiesā, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa nosaka: „Konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai.” Savukārt šā panta sestās daļas 1. punkts prasa šādu uzskatu juridiski pamatot. Minētā tiesību norma ir skatāma kopsakarā ar Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktu, atbilstoši kuram pieteikumā jānorāda juridiskais pamatojums. Satversmes tiesa ir atzinusi, ka, iesniedzot konstitucionālo sūdzību, pieteikuma iesniedzējam visupirms jāpamato, ka apstrīdētā norma attiecas uz tādām viņa tiesībām, kas ietilpst kādu Satversmē noteiktu pamattiesību tvērumā (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2013. gada 10. maija sprieduma lietā Nr. 2012-16-01 16.3. punktu*).

Pieteikumā norādīts, ka Konvencijas 13. panta pirmā daļa un 14. panta otrā daļa paredz plašāku un speciālu regulējumu attiecībā uz mazākumtautību privātajām izglītības iestādēm, kā arī īpašus noteikumus attiecībā uz izglītības apguvi minoritātes valodā. Konvencijas normas esot ielasāmas Satversmes 89. pantā un, kā starptautiskas saistības cilvēktiesību jomā, esot Satversmē noteiktas pamattiesības.

Satversmes 89. pants noteic, ka valsts atzīst un aizsargā cilvēka pamattiesības saskaņā ar Satversmi, likumiem un Latvijai saistošiem starptautiskajiem līgumiem. No šā panta redzams, ka likumdevēja mērķis nav bijis pretstatīt Satversmē ietvertās cilvēktiesību normas starptautiskajām cilvēktiesību normām, bet bijis gluži pretējs – panākt šo normu savstarpēju harmoniju (*Satversmes tiesas 2000. gada 30. augusta sprieduma lietā Nr. 2000-03-01 secinājumu daļas 5. punkts*). Pieteikuma iesniedzēju atsaukšanās uz Konvencijas normām nemazina pieteikuma juridiskā pamatojuma trūkumu, jo tajā nav norādīts, vai un kā Konvencijas normas ietilpst kādas Satversmē noteiktas pamattiesības tvērumā. Tādējādi pieteikumā nav sniegts juridiskais

pamatojums tam, ka ar apstrīdēto normu būtu aizskartas Satversmē paredzētas pamattiesības, kuras identifikāciju pieteikumā prasa Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa. Pieteikuma iesniedzēji pieteikuma tekstā ir vien pieminējuši tiesības uz izglītību, taču nav pamatojuši, kāds ir šo pamattiesību tvērums Satversmē un vai no šīm tiesībām, ko harmoniski papildinātu Konvencijas normas, izriet personas tiesības prasīt no valsts izglītības nodrošināšanu viņu izvēlētajā valodā.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktā un 19.² panta pirmās un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 147/2018).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

A. Laviņš